

متن پرسش

با عرض سلام خدمت استاد، می‌خواستم نظر استاد را در مورد این سخن امیرالمومنین به کمیل بدانم: مردم سه دسته هستند: عالم ربانی، متعلمین، و مردمان همج رعاع،! من آدم لایق پیدا نمی‌کنم که آنچه را می‌دانم به او بگویم. یک افرادی آدم‌های خوبی هستند ولی احمقند، یک عده‌ای افراد زیرکی هستند ولی دیانت ندارند و دین را وسیله دنیا داری قرار می‌دهند

متن پاسخ

باسمه تعالی؛ علیکم السلام: حضرت امیرالمؤمنین «علیه السلام» در حکمت ۱۴۷ به کمیل پس از آن که می‌فرمایند مردم سه گونه‌اند اشاره به سینه‌ی مبارک خود می‌کنند و می‌فرمایند: «إِنَّهَا هُنَا لَعِلْمًا جَمًّا» در این‌جا علم جامعی نهفته است که کسی را شایسته‌ی ارثه‌ی آن را نمی‌یابم زیرا یا مردم تیزهوشانی هستند که قابل اعتماد نیستند که بتوانند حقایق را در جای خود قرار دهند و مورد سوء استفاده قرار ندهند و یا مردم مؤمنانی هستند کم عمق و بی‌بصیرت که باورش‌شان نمی‌آید در مسیر دینداری تا این درجات می‌توان صعود کرد و دینداری را در حدّ قالب عبادات پذیرفته‌اند و یا مردم اهل لذت‌اند و نه اهل دین که این‌ها نیز رویکردی به حقیقت ندارند. حضرت ما را متوجه می‌نمایند که چه حقایقی در فرهنگ اهل‌البیت «علیهم السلام» نهفته است که در زمان خودشان کسیانی را در یک مجموعه شایسته‌ی درک آن حقایق نیافتند. موفق باشید